

שׁ א מֵיִם פְּנֵי מַלְכָוָת
סֻוֹכָה הַלְכָה יְמִינָה
עֲזִין מֶגֶן טוֹסְפָּה הַמֶּמֶךְ קַיִם
מַלְכָנוּ סְנִירָה טוֹבָה:
עַז בְּמֵיִם סְסָמָם טוֹסְפָּה עַז סְסָמָם
סְנִירָה יְזִין:
עַח גְּמֵיִם סְסָמָם פְּנֵי הַלְכָה
טוֹבָה וְמִינָה סְסָמָם טוֹסְפָּה
הַמֶּמֶךְ קַיִם מַלְכָל סְנִירָה:

רביינו חננאל

במה שחווג בה ואיתקש סוכה לחגיגה מה בהמה גידולי קركע ואינה מקבלת טומאה אף סוכה כמותה. ונדחתת [וอาทין] למפשטה מדכתיב באסף מגניך ומיקבר בפסולת גורן ויקב הכתוב בדבר ונדחתת גם זו ודדקך רבashi מדכתיב מגניך שי"מ מגורן ולא גורן עצמו וכן מיקב ולא יקב עצמו למעטוי יין קרווש וכיווץ בו ונמצא קשיא דרבי ירמיה דחויה ועמד לדברי ר' עקיבא בפסולת גורן ויקב. רב חסדא [אמר] מהבא צאו ההר והביאו עלי זית ועלי עז [שם] ועלי הדס ועלי תמרים ועלי עז עבות לעשות [סוכות] ככתב כהני מה הנוי גידולי קركע ולא מקבלי טומאה אף כל כוותיה ואסיקנא הדס הוא עז עבות מי היא עבות לולוב שאר מיני הדס לסוכה: [מתני'] חבילי קש וחבילי עצים וכו'. א"ר יעקב שמעתי מר' יוחנן דאמר בהלין מתני' הא דקתני [אין] מסכין בחビルות והוא דקתני החוטט בגדייש. פ"י חוטט. כמו חופר כדגרסינן (פסחים כח) כפה דחט נגרא בגוויה נשרוף חרදלא. החוטט בגדייש לעשות לו סוכה אינה סוכה חדא פסולה משום גירות אוצר וחדא פסולה מדאוריתא מדכתיב

הקיים מלפני יה כמן להמל נחליה גלם קופטן וקצת נך חייעין ובcli נמי אוית להמל צכלחת לכת (פרק יג) ל' ותן להמל אין עניות הלא מלמעלה תנחלמל ומלו עס עני צמייל ריש לאקייס להמל אין עניות הלא מלמעלה תנחלמל נחליס מקה הטרך על דעתה לרבי יוחנן להמל צליכז חצירו בחזית כל יין ונקניש^ל על דעתה לר' נוח להמל בחצירו תנון לי סחה חייטן להמל לו הצעה לי קופטן וגלה מודע כך להמל רקצ'ה להלץ חייתי ענני^י וקציל מיטולח:

אמר רב זירא הא מלחתא הוּא ובוי אתה רב ירמיה שדא ביה נרגא. מצמע לרבי זילע לה עוקי לייך לקלח צפמולת גולן ותימר דצפ"ק לר' יג (ד"ג יג). לר' מ"ג צנינט מי מלית להמלת מהי הקייף ק"ל ופליך לר' צנינט ובלת מגנן ומיקאנ צפמולת גולן ויקב הכתוב מלבד להמל לר' זילע לה מלת הוה צידן ומלת לר' צנינט ואלה ציה נרגה הלא מודה מודה צנינו זילע דצפמולת גולן ויקב הכתוב מלבד להמל לר' צידל וויל' להכל נמי מודה זה לר' צנינו ולה קהמל הלא לדע לך צנוי קוזיא דרי' לימא: **חביבלי** זדרין. צירוצלמי להין צגייל העפלצ פהומך מעארים וממץ הנים:

על (זנ. ט.) גז' ה' דילפין ח'סול
יר' נחכזוי' ה'כ':
יב' מדבר. רצ' יומן ה' ליפ' מעני
וזלמי דין כדעתיה ודין כדעתיה רצ'
וחנן ה'מל ענwis למעלה כי' כלומר
ען ה'צמיס כן' תחין ות'ין וב' גידולו מן
ה'חלץ דקתי' מתניתין ול'ל' ה'מל
למטה כי' ר' יוחנן מדמי' לה' כה'לט
ה'מזהה לה'לו ח'ית וקנקיס' ז' ולי' ז'
ל'ק'ץ מדמי' לה' כמזה' דה'מל לה'ריה
ג'לה' קופתק' וק' נ' ח'יטין וה'לי' נמי'
ז'ימ'ת צ'ר'צ'ית ר'ב' (פל'ג' יג') ר'
וחנן ה'מל ה'ין ענwis ה'לה' מלמעלה
צ'נ'ה'מל ות'לו עס' ענ' צ'מיה' ר' ז'
ל'ק'ץ ה'מל ה'ין ענwis ה'לה' מלמעלה
צ'נ'ה'מל מעלה' נ'א'ה'יס מק'ה'ה'ה'לץ
על' דעתי' דרכ' יומן לה'חד צ'כ'יד
ז'ומ'ת ח'ילו צ'ח'ית ז'ל' י'ן וקנקיס' ז' על'
ד'עתי' דרכ'ל' לה'חד צ'ה'מל לה'צ'ילו
ז'אנ' ל' ס'ה' ח'יטין ה'מל לו' ה'ה' נ'
ה'ופתק' וצ' מדו' כ' ה'מל הק'ג'ב':
לה'לץ ה'י'תי ענ'י ז' וק'ג'ל מיט'לה':
אמר ר'ב' זירא הא' מל'ת'ה' הו'
וב'ו' וא'ת'ה' ר'ב' י'רמ'יה' ש'ד'א'
ב'יה' ג'רג'א'. מ'צ'מע' דרכ' ז'לה' ה'
ז'וק' ז'ה' נ'קל'ה' צ'פ'ק'ו'ל'ת' ג'ול'ן ות'ימה'
ל'צ'פ'ק' ק' דרכ' (זנ. יג') דלי' ז'ג'
צ'ה'ק'ק' מ'ה' ה'ק'ק' ק'יל' ופל'יך' ר'צ'
ז'ונ'ינ' מ'י מ'ז'ית' ה'מל'ת' מ'ה' ה'ק'ק'ק'
ק'יל' ו'כ'מ'יך' מג'ל'ך' ו'מ'יק'ך' צ'פ'ק'ו'ל'ת'
ג'ול'ן ו'יק'ך' ה'כ'מו'ג' מ'ל'צ'ל' ה'מל' ר'צ'
ז'יל' ה'ה' מל'ת'ה' הו' צ'ל'ן ות'ת'ה' ר'צ'
ז'ונ'ינ' ו'א'ל' צ'יש' נ'ג'ה' ה'ל'מ'ה' מ'וד'ה'
צ'י' ז'יל' דצ'פ'ק'ו'ל'ת' ג'ול'ן ו'יק'ך' ה'כ'מו'ג'
מ'ל'צ'ל' ו'י'ל' דה'כ'ה' נ'מי' מ'וד'ה' צ'ה' ר'צ'
ז'יל' ו'ה' ה'מל' ה'לה' ד'ל' י'ד'ע' נ'צ'נו'י'
ה'ופתק' דר' י'רמ'יה': **ח'ב'י'ל'י'** ז'ד'ין.
ע'פל'צ' צ'יל'ו'צ'ל'מי' ד'ת'ין' ח'צ'ילה':
פ'ק'ו'ט' מ'ע'צ'רים ו'מ'מ'צ'ה' ה'נ'ים':

אי מה הנגה בעלי חיים סוכחה נמי בעלי חיים כי אתה רבין אמר ר' יוחנן אמר קרא ^{א'} באספך מגנץ ומיקבר בפסולת גורן יקב הכתוב מדבר ואימא גורן עצמו ויקב עצמו א"ר זירא יקב כתיב כאן ואי אפשר סכך בו מתקיף לה רב ירמיה ^ו ואימא יין אוריש הבא משניר שהוא דומה לעיגולי בילה אמר רב זירא הא מלאה הוה בידן אתה ר' ירמיה ושדא ביה נרגא רב אשע אמר מגנץ ולא גורן עצמו מיקבר ולא קרב עצמו רב חסדא אמר מהכא ^{ב'} צאו ההר הביאו עלי זית ועלי עז שמן ועלי הדם עלי תמרים ועלי עז עבות היינו הדם היינו עז עבות אמר רב חסדא הדם שוטה לסוכה חבילי עצים וחבילי זרדים אין מסכין בהן ובולן שהתרון כשרות יוכלו כשרות לדפנות ^{ג'}: **אמ' א"ר יעקב** שמעית מיניה דרב יוחנן גרתי חדא הא ואידך ^{ד'} החוטט בגדייש לעשות זו סוכה אינה סוכה חדא משום גורת אוצר חדא משום תעשה ולא מן העשויל ולא ענא הי מנייהו משום אוצר והי מנייהו עושים ^{ז'} תעשה ולא מן העשויל א"ר ירמיה יחזו אנן דאמר רב הייא בר אבא אמר ר' יחנן מפני מה אמרו חבילי קש וחבילי עצים חבילי זרדים אין מסכין בהן פעים שאדם לא מן השדה בערב וחבילתו על כחפו מעלה ומ Nie מה עלי סוכתו כדי ליבשה גמלך עליה לסייע תורה אמרה ^{ט'} תעשה לא מן העשויל מההא משום גורת אוצר הוא משום תעשה ולא מן העשויל ורב יعقوב זך דרב הייא בר אבא לא שמייע ליה אמר ר' נצחים משום גורת אוצר איך משום תעשה החוטט בגדייש משום תעשה ולא מן העשויל יבא ור' יוחנן אמר לך הכא דקחני אין

פְּסָולָת גּוֹרֵן. קַצִּין: פְּסָולָת יַקְבָּ. זֶמוּן
עַצְמוֹ וַיַּקְבֵּב עַצְמוֹ. הַקַּצִּין עַס הַמְּטוּחָה
לִיהְ דְּכָר הַמְּקָנָל טוּמָה הַחוֹל: יַקְבֵּב
יַיִן: קְרוֹשׁ. קְפּוּי: ذָא מִילְתָּא דְּזוֹה בְּ
לִידָעַ טֻעָס מַצְנָמוֹ מִן הַמְּקָלָה כְּזֹה
לְצַפְקוֹלָת הַכְּתוֹב מַדְכָּר דְּלִי הַפְּאָר
לְמַכְּרָצִין: וְאַתָּא רְבִי יְרֵמִיָּה.
שְׂהַזְכִּיל לְנוּ יַיִן קְלוּץ הַגָּלָה מַצְנִיל:
וַיְשַׁדָּא בֵּיהְ נְרָגָא. קְוֹהֵגְרָזְן כְּלָוְמָר
הַצִּיבְתָּא תְּזַוְּתָה נִיְּחָתָה: רְבָבָא שִׁיאָ אָמָר.
שְׂפִיל מַצְמָע פְּקָוָלָת מַקְלָה לְכַטְּיָצָר
כְּהַקְפָּךְ מְגַלְנָךְ מַצְמָע כְּהַתָּה הַוְּקָפָו
וְנוֹטָלוּ מִן הַגּוֹלָן וְגּוֹלָן הַוְּה הַחוֹלָל
וּמְהַכְּתָה הַוְּקָפָא וְזָוֵל מַמְכוֹן הַוְּה
הַפְּקָוָלָת: צָאוּ הַהָר. ° פְּסָוק הַוְּה
צְמָפָל עֹזָה לְעֹזָות סְפָכוֹת וְלֹהֵה הַזְכִּיל
כְּהַן הַלְּגָה דְּכָר שְׂהִינָו מַקְנָל טוּמָה
וְגִידָלוּ מִן שְׂהָלָץ: הַיְינָנוּ עַלְיָה דְּדָם
הַיְינָנוּ עַזְעֲבוֹת. מַהְוּ וְהַמְּהָוּ וְהַ
לְהַזְכִּיל שְׂנִיאָס צְמָקָלָה הַלְּגָה הַחַל
הַס דְּהַבְּדָק הַוְּה עַזְעֲוֹת עַל צָס

תורה אור השלם
 א) חג הפסbat תעשָׂה
 לְדֹבֶר שְׁבֻעָה יְמִיבָּרְךָ מְגַרְנֵץ בְּאַסְפָּךְ
 ומִיקְבָּח : (דברים טז, ג')
 ב) וְאַשְׁר יִשְׁמַע כָּל בְּכָל וַיַּעֲבִירוּ וְעַרְיוֹת
 וּבְרוֹשָׁלָם לְאָמֵר צָאו הַהְרָא וְהַבְּיאוּ עַל זִית וְעַל
 עַז שְׁמֹן וְעַל הַדְּבָר וְעַל חָמָרִים וְעַל עַי עַבְתָּה לְעַשְׂתָּה סְכָרָם
 ברברון : (במדבר טז, יט)

הגהות וציונים
 מ] שעושה (דפ"ר ועיפוי)
 דרש"ל): 3] יש שהגיה
 זונמלך (ר"ש דעתו)
 רומראה כהן הגיה דאמ
 נמלך ועוי ערוך לנור
 ג] צ"ל וקנקנה (וכ"ז
 בבירושלמי): 7] צ"ל
 וקנקנה (כ"ה במדרש)
 ה] במדרש איתא עננייך

לעזי ריש"י

חישק שלמה על ר'ח

סוכה פרק ראשון

סוכה

מסורת הש"ם עם הוספות

לכמן טו[, ๓) [חוקפ']
ט"ה[, ๔) עיין חולין כה
ע"א.

גליון הש"ם

תומ' ד"ה מהו דתימא
בורי משמע מהכא
דשmia קיובל. עין
חצוכמ סנות עקד מ"ל
קי' נג: [מכמ"ז שם. ע'
סnum 69 י"ע מ"ז נמוק'
ל"ז ועל טהר וכו' זכר
בכ (ע"ה) [ע"ג] נמוק'
שים כל תלמיד וכו':

הגהות וציוונים

רשות מ"ז (גלוון): בכתבי יהושני עצמן אינו יודע מה הוא: ג] צ"ל האונין ב"ה בוגר שמו רועי יש"ש בתוס' ד"ה באנציז: 7] רשות מ"ז היבוט (גלוון): פ] שורשי פליינ"א בעל"ז שוווצרי ארניז"א בעל"ז ליתא בכתבי ובאו"ז: י] דבר זה שיין לעיל כוף עמוד א: ג] צ"ל יגולן שהתרין (מנחת היהודה, ועי' מהר"ס): מ] לפניו בסנהדרין לא נמצא בתוס' אריכות קיצור ועי' בפי הר"ש בילים פכ"ז מ"ב. ועי' תוס' שבת נב: ד"ה היא של אלמוג וכור' דאמרין בבית קיבול וכור' לא שמייה בית קיבול ומצוה ליישב ליפי שהחליטו תוס' זהقا וgam הר"ש נשאר קושיות Tosf' בשבת י"ל קצת (גלוון): ט] נראה Dat"s נפל בדבריהם ותחת אונץ המזוכר בכל הדיבור צ"ל אוֹנִין (רש"ש עיי"ש): ג] צ"ל אכתי קשה (מהר"ס): כ] בוגר שם דברי אלעזר בן פרטא: ג] ר"מ מ"ז (גלוון) יהר"ש דעתו גורס ואינה נאה:

לעדי ריש"

קַרְיָה"שׁ. פִּילּוֹסֵם בֵּית יְהֻדָּה מִלְּסָה, קְנָה סֶל מִלְּסָה קְרַבְּלָה פְּכַ"ס סִימָן דָּבָרְלָה פְּגַ"בָּה [מָה]. לְבִי"שׁ. פִּילּוֹסֵם מֶמְלָקָה פְּצָתָן (סֶמֶקְלָקִין) צו הַמִּשְׁמָן (עַיִן כְּלִיס פִּי"גָּזָטָן) (עַיִן כְּלִיס פִּי"גָּזָטָן) וְעַלְוָן עַלְוָן מֶמְלָקָה). שְׂמַטָּה"א. פִּילּוֹסֵם הַוְינוֹן, וְדוֹתָם סֶל פְּצָתָן מְנוּפָן סְבָבָי שְׁנָת דָּבָר יְהֻדָּה עַד כָּלְבָ"הָבָן). אֲרַבָּה"א. פִּילּוֹסֵם אַבָּה, הַמְּמָתָּה. פְּלָקִירְה"א. פִּילּוֹסֵם פְּמָלְקָלוּוּעָה.

אין מוכן בהז. כתהילת מזום גוילת הור לה גליקין לכתהילה לדיעבד נמי לה מני מדלצן מדקהמל לה מדולרייתך צפירות נמי מזום הצל מדלצן לה וה"ת וזה גזי דברה המקובל טומחה והין גידולו מן ההליך כתני מתנייתין (געיל דף יא). אין מוכן זו ה'ף על ב לדיעבד נמי הינה סוכה הפיינו

דאין מסכין משום גורה אוצר הא דאוריתא
שפיר דמי התרם דקטני אינה סוכה אפילו
דייעבר מדאוריתא נמי אינה סוכה ^ו אמר
יב יהודה אמר רב ^א סוכה בחיצין זרים
בשרה בנקבות פסולה זרים כשרה פשיטה
אהו דתימא ניגוז זריםatto נקבות קמ"ל
אמר מר ^ו) בנקבות פסולה פשיטה מהו
תימא בית קובל העשו למלאות לא שמייה
קובל ממשמע ^{לז} אמר רבה בר בר חנה
אד"ר יוחנן ^ב סוכה באניות פשתן פסולה
בhzani פשתן כשרה והושני פשתן אני יודע
אהו והושני עצמן אני יודע ^ג מה נפשך אי
דייך ולא נפיין הושני קרי ליה אבל תרי
לא דיק הוזני קרי ליה או דלמא תרי
הני שושי ושותרי מסכין בהו אבי אמר
בשושי מסכין בשותרי לא מסכין מ"ט כיוון
רשוי

ה' הלייעול וחכמים בקדר מהירות הרכשים חיין מקבליין טומחה
ג' פ' אכלי עול חיין מקבליין טומחה הלא אם כן יא לא בית קידול דהיתוך
ג' גזק והאי הוחיל וקידולו נעה נמלחות ונקיות מילוחו לתוכו עולמית
ה' זמייה בית קידול ול' הלייעול הומל מקבליין טומחה דסמייה בית
ז' חזיקול ולפירושו חתיה מנקנה דצמעתין כל' הלייעול ולפי הלייעול
טומומי פות ודוחק לומל דהאי קהמל קמץ מען דכי האי דחיני
טמייה בית קידול נפי צפטעmis שנוטlein הזרול מן העז ועוד קשייה
עשות דתנית צמך' כליס פ' י"ח (מ"ח) התפילין ל' כליס והין לך עזוי
טמלחות יותר מתפליין וצנאלין החרכתי^ט ובמקכת כליס פרק כ"ז
(מ"ג) חמתנייתין לדloor הגמות ל' הלייעול מטמה וחכמים מטהרין:
ג' אנטיצי פשוט. פ' צקונטראם שכך רחיי ליטמאן צנוגעים כדחלמל
פ' כמה מדליקין (צנה דף זו: ופס) החרוכ^ט כל פצתן